

MB
13787

NM
39/1952

BESZÉLŐ KÉPEK

BULGÁRIA

Kiadja a Népművelési Minisztérium
Készült a Magyar Fotó Dia-Osztályán
Budapest, 1952

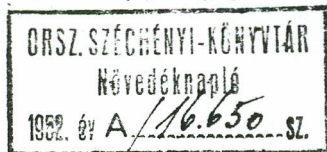
TANACSADAS

a Diafilm vetítéséhez

1. Az előadás előtt a szöveget legalább kétszer hangosan olvassuk el. (Tagoltan olvassunk és ne hadarjunk.)
2. Alkalmazzuk a váltott felolvasást. (Egyik kép szövegét férfi, a másik kép szövegét nő olvassa.)
3. A szövegrész utolsó szavánál a felolvasó koppantson és a következő kép fordítása csak ezután történjék.
4. A vetített szöveget is olvassuk fel.
5. A vetítőgép kezeléséhez útmutatást nyújt a technikai „Útmutató“.

Ez a diafilm önálló vetítésre alkalmas.

MB 13287

Felelős: A Művelt Nép Könyvkiadó igazgatója
Megjelent 3000 példányban

BULGARIA

1. Bulgária hazánktól délkeletre, a Balkán-félsziget keleti részén fekszik. Száztízezer négyzetkilométeres területét keleten a Fekete-tenger, északon a Román Népköztársaság, nyugaton Jugoszlávia, délen Török- és Görögország határolják. Területe valamivel nagyobb hazánknál, lakosainak száma valamivel kevesebb, — hét millió. Az angol-amerikai zsoldban álló görög király, a népnézó török urak és az imperialisták leg-
hangosabb csahosa Titó Jugoszláviájának szomszédságában élő népi demokratikus ország a hatalmas béketábor egyik megbízható, fontos őrszeme.
2. Félmillió lakosú gyönyörű város az ország fővárosa: Szófia. Festői képet nyújt a régi szláv és török építészeti remekművek keveredése a legmodernebb palotákkal. Múltjának értékeit megbecsülve építi a bolgár nép új, szabad országát.
3. Bulgária ősrégi kultúrájának emléke ez az ezerszáz esztendő szikladombormű. Lovas alakot ábrázol. Abban az időben készülhetett, amikor őseink Árpád vezetésével a Balkán-félszigeten keresztül Európába jöttek új hazát keresni. A bolgár királyság ekkoriban erős ország volt, hatalmas ellenfele a bizánci birodalomnak, kultúrája pedig messze felülmúlta ebben az időben a nyugateurópai országok színvonalát.
4. A Rila hegységben 1800 méter magas fekvő régi kolostor udvarát látjuk. Szép és jellegzetes emléke a régi bolgár építőművészetnek. Kb. 600 esztendővel ezelőtt építették. Ekkor a bolgár állam hatalma a gazdag bojárok önző politikája miatt már hanyatlóban volt. Az ország hamarosan a török terjeszkedés prédájává vált.
5. A török elleni szabadságharc kiemelkedő alakja Hristo Botev, a bolgár Petőfi. Faluról-falura járva lelkesíti a népet az elnyomók elleni harcra. A török elől menekülnie kell. 1871-ben a párizsi kommün idején Romániában él. Itt írja:
6. **Vetített szöveg:**

„Hiszek a földön élő embereknek a jó megalkotására irányuló egyesült erejében. Várom a népek felébredését és az egész világ eljövendő kommunista rendjét.“

7. Gjudzsenov bolgár festő azt a jelenetet örökítette meg, amikor Hristo Botev 1876-ban a szrednagorai népi felkelés megsegítésére 200 főnyi csapatával átkel a Dunán. Botev csapatát a törökök bekerítették, de nem tudták őket megadásra bírni. Valamennyien ott estek el a harcmezőn, Botev csak úgy mint Segesvárnál Petőfi Sándor. Botevet népe éppen úgy örökre szívébe zárta, mint mi Petőfit.

8. Vetített szöveg:

A testvéri orosz nép katonái verik ki Bulgáriából a törököket az 1877—78-as orosz-török háború során. Azonban a nyugati hatalmak nyomására a cárok politikája koncul dobta Bulgáriát a német terjeszkedési törekvésnek. Német uralkodók kerültek Bulgária trónjára, cári címmel. A török elnyomás után német elnyomás következett. Bulgária sorsa ebben is rokon a miénkkel.

9. Nyomorúság, szenvedés volt a bolgár nép élete a cárok idején. Jól érzékelteti ezt a nehéz sorsot Sztancsev nagyszerű festménye. Faekével szántotta a paraszt nadrágszíjnyi földjét, amíg azt is kihúzták a lába alól. Akkor aztán nem volt más választása, mint a bojárok, földesurak földjére menni cselédnek, vagy a századforduló táján Bulgáriában is meginduló gyárilpar kismimizett proletárjainak sorába állni.
10. A tőkés rendszer azonban megteremti saját sírásóját, a munkásosztályt. Így volt ez Bulgáriában is. A fejlődő gyárilpar nyomán egyre többen dolgoztak az iparban és nőttön-nőtt a munkásosztály öntudata is. A századfordulón már sokezes tömegek ünnepelték a nagyvárosokban május elsejét a dolgozók nemzetközi összefogásának harcos ünnepét.
11. 1919-től kezdve hatalmas méretekben bontakozik ki a bolgár nép szabadságharca az idegen tőkésék és az áruló hazai urak ellen. Egymást követték a sztrájkok, a tüntetések a Dimitrov elvtárs által vezetett bolgár Kommunista Párt irányításával.
12. 1923. szeptemberében országos felkelésben robbant ki az elkecseregés. A bolgár művész ezen a képen a forradalmi harcra lekesítő Dimitrov elvtársat ábrázolja a munkások között.
13. Ittözatos kegyetlenséggel folytották vérbe a szeptemberi felkelést. Harmincezer bolgár forradalmárt mészároltak le a fasiszták. Egyetlen hatalmas börtönné vált az egész ország. Falvakat perzseltek fel, egész vidékek lakosságát hajtották tömlöcbe, vagy rabszolgamunkára. A zsarnokság elleni harc vezetőjét, a kommunista pártot azonban kitörölhetetlenül szívébe zárta az elnyomott bolgár nép.

14. Vetített szöveg:

Dimitrovnak a bolgár nép vezérének menekülnie kellett. A nemzetközi nagytőke összefogott, elhatározták, hogy megölik a nemzetközi munkásosztály nagy harcosát. Az orgyilkos szerepére a hitleri Németország fasiszta urai vállalkoztak. 1933-ban hamis vád alapján perbe fogták Dimitrovot, vele a Kommunista Pártot akarták a vádlottak padjára ültetni. A per azonban nem úgy végződött ahogyan azt Hitlerék elképzelték.

15. A lipcsei tárgyaláson Dimitrov elvtárs nem vádlottként beszélt. Leleplezte a fasiszták aljas mesterkedéseit. Óriássá nőtt Dimitrov ebben a perben, mint a fasiszmus elleni küzdelem egyik legnagyobb harcosa. Göring, Hitler barátja, az akkori miniszterelnök dührohamot kapott a tárgyaláson, amikor Dimitrov elvtárs kérdéseket tett fel neki. Az egész világsajtót bejárta akkor ez a kép, mely azt ábrázolja, hogyan kérdezte meg a vádlottak padjából Dimitrov elvtárs Göringet:

„Nyilván fél a kérdéseimtől miniszterelnök úr?”

A megzavart, megrettent náci bíróság kénytelen volt felmenteni Dimitrov elvtársat, aki a Szovjetunióban folytatta harcát a világ dolgozóinak érdekében.

16. A szabadságáért harcoló bolgár nép ellenállását nem lehetett megtörni. Amikor a fasiszta kalandorok 1941-ben megtámadták a Szovjetuniót, a kommunista párt a fasiszták elleni kíméletlen harcra szólította fel a népet. Bulgária ősi hegyei között partizáncsapatok ezrei rombolták szét a németek közlekedési vonalait, röpitették levegőbe a katonai raktárakat. Partizánok síklatták ki ezt a német csapatszállító szerelvényt is.
17. Nagyszerű hősokeket szült ez a harc. Meg nem alkuvó kommunista harcosokat, mint Nikola Vapcárovot a költőt. Tengerész, mozdonyfűtő, majd gyári munkás volt Vapcárov elvtárs, a párt lelkes szervezője, a népi szabadságharc rettenthetetlen hőse. 1942. júliusában a fasiszták végezték ki.
18. Sok áldozatot követelt a hősi harc. Harmincezer embert gyilkoltak le a fasiszták, javarészt magatehetetlen öregeket és asszonyokat, akiknek az volt a „bűnük“, hogy nem árulták el hol vannak a partizánok. Állati kegyetlenséggel meggyilkolt hazafiakat ábrázol ez a kép. Ezek a hősök éppen olyan bátran haltak meg mint Nikola Botusev elvtárs, aki kivégzésekor ezt kiáltotta hóhérai felé: „A szabadságért könnyű meghalni, de minek a nevében haltok meg majd ti?”

19. Az ellenállás azonban egyre erősödött. 1944. szeptemberében Várnában a partizánok és a város lakosai lefegyverték a börtön őreit és kiszabadították a politikai foglyokat. Ugyanígy nyitották meg a szabadságharcosok börtönét Szlivenben és más városokban is. A falvak egész sorában vették át az uralmat a partizánok és a bolgár hadsereg katonái tömegesen álltak át a szabadságharcosok sorába.
20. 1944. szeptember 9-én a partizánalakulatok elfoglalták Szófiát. Leírhatatlan volt a nép lelkesedése, mellyel a fővárost felszabadító hősokeket köszöntötte.
21. A partizánok hősiessége azonban egymagában nem lett volna elég a fasiszta fenevad legyűrésére. A szabadságot a szovjet csapatok bevonulása hozta meg végérvényesen a bolgár népnek. Leírhatatlan lelkesedéssel fogadta a bolgár falvak és városok sokat sanyargatott népe a szovjet harcosokat.
22. Felszabadult az ország. Hazatért a Szovjetunióból a bolgár nép nagy vezére, Georgij Dimitrov elvtárs, hogy az ország felépítésében vezesse új, nagyszerű győzelmekre a bolgár népet.
23. És a szabad országban teljesül a nép évezredek álma, — azé lett a föld, aki megműveli. Száznegyvenezer szegényparaszt család jutott földhöz az új földtörvény végrehajtása során. Ez az idős bolgár parasztember nemcsak földet kapott, de a fiatal szibériai szovjet kolhozparaszt még szántani is segítette neki frissen kapott tulajdonán.
24. A fasiszták által rombadöntött országot újjá kellett építeni. Nagy és nehéz harc állt a dolgozók előtt. Dimitrov szavára azonban lelkesen fogtak az építés gyönyörű munkájába. A rohambrigádok valóságos hőskölteményeket alkottak ebben az időben. Dimitrov gyakran kereste fel a rohambrigádok dolgozóit munkahelyeiken, hogy munkájukról, problémáikról, életükről beszélgessen velük.
25. **Vetített szöveg:**
A romok eltakarítása után hatalmas arányú építőmunka kezdődött. A Kommunista Párt kidolgozza a kétéves tervet, amely megteremti a nehézipar és a gépesített nagyüzemi mezőgazdaság előfeltételeit. A terv új világot nyitott meg az ország előtt.
26. Bulgária gazdag ország. Térképünk azt mutatja földje milyen gazdag szénben, színesfémekben, vasércben és egyéb ásványi kincsekben. A régi világban ezeknek a kincseknek java-része kiaknázatlanul hevert a föld mélyén, amit mégis ki-

- bányásztak ez sem a bolgár népet, hanem idegen elnyomóit gazdagította.
27. Az üzemek dolgozói lelkes örömmel üdvözik az új alkotmányt, mely kezükbe adta a bolgár föld méhének kincseit, a bányákat és gyárakat. Az alkotmány értelmében 1947. decemberében törvényt hozott a bolgár képviselőház a bányák és az ipar döntő részének államosításáról.
  28. 1848-ban Moszkvában kötötték meg a Szovjet-Bolgár Barátsági és Együttműködési szerződést. Sztálin elvtárs jelenlétében írja alá Dimitrov elvtárs a fontos nemzetközi okmányt. A bányák és nagyüzemek államosítása még egymagában nem lett volna elegendő, a gyors fellendüléshez gépek, a modern technika ezernyi vívmánya kellett. Ezt biztosította a Szovjetunió nagylelkű segítsége.
  29. A kétéves és az azt követő ötéves terv során új üzemek számai nőttek ki a földből. A terv szülötte a Lenin Acélgyár is. Az urak Bulgáriájában nem volt vaskohászat, az ötéves terv fejlett nehézipart teremt a Bolgár Népköztársaságban.
  30. Ma már szerszámgépeket is gyárt a modern bolgár nagyipar. A Szovjetunió segítségével a bolgár gépgyártás elérte az 1939-es termelés kilencvenszerezését.
  31. A terv szülötte a szófiai Thaelmann fonoda is. A tágas, világos munkatermekben öröm dolgozni. Kiváló minőségű textiláru készül itt a bolgár dolgozók részére.
  32. Az új gyárak mellett gyönyörű óvodák, napközi otthonok létesülnek. A kosztinbrodi Dimitrov-vegyiüzem napközijében is szakképzett pedagógusok vigyáznak a dolgozók gyermekeire. 1944-ben három üzemi bölcsőde volt az országban, ma már meghaladja számuk a kétszázat. Az ötéves terv végére 53 ezer gyermek számára létesítenek napközi otthonokat.
  33. Napfényes, modern munkáslakások épülnek a gyárak mellett. Az új lakótelepek is azt fejezik ki, hogy Bulgária urak országából a nép hazája lett.
  34. Rákosi elvtárs bulgáriai útja során, 1948-ban Dimitrov elvtárral együtt egy útépitést tekintett meg. A bolgár és magyar nép barátsága megnyilvánul abban is, hogy ipari termékekkel és értékes nyersanyagokkal segítjük egymást hatalmas terveink megvalósításában.
  35. 1949. júliusában halt meg a bolgár nép nagy vezére, a nemzetközi munkásosztály feledhetetlen fia Georgi Dimitrov. Döbönt gyászba borult az ország. Moszkvai ravatalánál díszőrséget állt barátja és nagy tanítómestere Sztálin elvtárs is.

36. Dimitrov elvtárs temetésén Viko Cservenkov elvtárs ünnepélyes esküt tett a Párt nevében, hogy a bolgár nép halhatatlan fiának, a bolgár munkásosztály nagy vezérének szellemében, a Szovjetunió oldalán építi tovább szabad országát Bulgária népe.
37. A bolgár nép beváltja Cservenkov elvtárs esküjét. Éjjelnappal folyik az építkezés Dimitrovgrádban. Hatalmas üzemek születnek az új szocialista városban, mely a bolgár nehézipar fellegvára lesz.
38. Dimitrovgrádban épült fel a bolgár nehézipar első hatalmas alkotása a Sztálin vegyipari kombinát. Két évvel a kitűzött határidő előtt készült el ez a városnyi nagyságú üzem, mely évente 110 ezer tonna műtrágyát termel.
39. A dimitrovgrádi Cservenkov erőmű barnaszénből termel elektromos áramot. A villamosenergia termelése megközelíti a háborúelőtti termelés hétszeresét. Az erőmű áramával hatalmas gépek lendülnek munkába, falvak ezreiben gyűl majd ki a villany, hogy szebbé, könnyebbé tegye a dolgozók életét.
40. Villamosokat is hajt ez az áram a közeli városban, méghozzá olyan villamosokat, melyek maguk is a bolgár gyárakban készültek.
41. Hatalmas vízierőművek épültek a tervek során Bulgáriában. A Roszica erőművet Illyés Gyula magyar költő is meglátogatta. Ő így ír erről az építkezésről:...
42. **Vetített szöveg:**
 „Még áll a falu, de készül a gát,
 A duzzasztó a sziklavölgyön át.
 Csillék, daruk, csigák, tizféle gép
 És lent a völgyben hangyakép a nép.“
43. Az Arda folyón épült a Bel Izvor erőmű. A hatalmas sziklafalak között méltóságteljesen hömpölygő folyót is szolgálta tába állította már az ember. Partján távvezeték viszi a villanyáramot távoli gyárak és falvak gépeinek meghajtására.
44. Vaszil Kolarovról, Dimitrov elvtárs nagy harcostársáról nevezték el ezt a hatalmas völgyzárógátat, amely 1800 méter magasan a tenger színe felett épül a Rhodope hegységben. Harmincezer hold öntözését teszi lehetővé és nagymennyiségű villamosenergiát termel.
45. De a bolgár parasztok nem várnak mindenben az állam segítségére. A szövetkezetek, termelőcsoportok parasztjai közös munkával számtalan ilyen kisebbmértű duzzasztógátat épí-

- tettek. A mesterségesen öntözött terület ma már négyszer akkora mint a háború előtt volt.
46. Országszerte szovjet tapasztalatok felhasználásával folynak a növénytermesztési kísérletek. Új gyapot- és paradicsomfajtát új fagyálló búzát, nagyobb termést adó rozsot nemesítettek ki és honosítottak meg a bolgár szakemberek.
  47. Az állatállomány is rohamosan növekszik. A pleveni Dimitrov állami gazdaság területe nagyobb mint egy átlagos régi falué.
  48. A bolgár mezőkön megjelentek a modern szovjet gépóriások. Sztálinyec kombájn takarítja be a termelőcsoport búzátábláján a termést.
  49. A lánctalpas traktor is jóbarátja lett a bolgár falu dolgozóinak. Az ötéves terv végén már 150 gépállomás 10 ezer traktora szántja a bolgár földeket, melyeknek több mint felén, 52%-án szövetkezeti termelés folyik.
  50. Ünnepnep a beszolgáltatás a bolgár falvakban. Az állam segítségét azzal hálálják meg a dolgozó parasztok, hogy a géptől közvetlenül az állami raktárakba viszik terményeiket, első terményeikkel beadási kötelezettségüknek tesznek eleget.
  51. A bolgár föld híres terménye a dohány. Ez a fiatal parasztlány ellenőrzi az állami dohányraktár szárítójának munkáját. A szövetkezetek vezetőségi tagjai között ma már 25 ezer nő van Bulgáriában.
  52. Vidáman dolgozik a bolgár ifjúság, mely magának építi országát. A dús termés, a gazdag szőlőfürt is mintha visszamosolyogna erre a fiatal lányra.
  53. A mezőgazdasági technikumban a legjobb szakemberek vezetésével sajátítják el a gépesített mezőgazdaság ezernyi technikai fortélyát a fiatalok.
  54. A parasztfiatalok előtt megnyílt minden út. A Lenin-gyárban öntő szakmunkások százait képezik ki a tervek során. A fiatal öntők, akiket képünkön látunk, nemrég még valamennyien kint dolgoztak a földeken. Most acélt öntenek, hogy még több traktort, kombájnt küldjenek haza a faluba.
  55. Az ipar legjobb dolgozói átadják tapasztalataikat a fiataloknak. Atanaszov, a többszörösen kitüntetett bányász újfajta bányagépek kezelésére oktatja az ifjúságot.
  56. Habalmas, modern iskolák épültek a terv során. Ez a középiskola 1951-ben épült Szófiában. Összesen 1200 új iskola nyílt meg az országban az elmúlt 7 esztendő során.
  57. Kísérletek végzése közben látjuk a szófiai egyetem vegyész-hallgatóit. Az egyetemi hallgatók száma a háború előtti 13

- ezerről 28 ezerre emelkedett. Az új egyetemisták túlnyomórészt munkás- és parasztfiatalok.
58. De nemcsak a fiatalok tanulnak Bulgáriában, az idősebbek is. Az urak Bulgáriájának egyik legfőbb bűne, hogy a felszabadulás előtt a bolgár nép egyharmada nem tudott írni, olvasni. Az elmúlt évek során 80 ezren tanulták meg a betűvetést, az ötéves terv végére pedig nem lesz olyan dolgozó Bulgáriában, aki írni-olvasni ne tudna.
  59. A legféltebb kincs a gyermek. Orvosok ellenőrzik a csecsemő fejlődését. A Bolgár Népköztársaságban 1944. óta megtízszerezték a férőhelyek számát a szülőotthonokban és szerte az országban ezer gyermekegészségügyi intézet működik.
  60. Boldog gyermekkacajtól hangos kora tavasztól késő őszig ez a fenyvesek közt épült úttörőtábor. Ebben az esztendőben 115 csodás kék tenger partjának sokszáz üdülőjében.
  61. A Fekete-tenger partján van a Liliana Dimitrováról, a bolgár ifjúmunkás mozgalom hős mártírjáról elnevezett üdülő. A bolgár dolgozók százezrei pihennek évi munkájuk után a csodás kék tenger partjának sokszáz üdülőjében.
  62. És nemcsak szabadságát tölti gyönyörű új épületekben a bolgár dolgozó, hanem szép és vidám hétköznapijait is. Hatalmas területen új munkáslakások épülnek. Az egyik új szófiái munkásnegyed modern házsora előtt fehérmárvány Sztálin szobor emlékezteti a dolgozókat, kinek köszönhetik szabadságukat, független, boldog, békés életüket.
  63. Falun is új, egészséges házakban laknak az emberek. Ezek a parasztházak azt hirdetik, milyen más a felszabadult dolgozó paraszt élete, mint apjáé, nagypjáé volt, aki csepp földjén, vagy a földesúr nagybirtokán küzdött a sovány kenyérért.
  64. Vidáman járják népi táncaikat a parasztfiatalok. Az ünneplő város felvonulását gyakran tarkítja egy-egy népviseletbe öltözött táncoló csoport.
  65. A gépek könnyebbé tették a munkát, több idő jut szórakozásra is. A falusi színjátszó csoport vidám jelenetét látjuk.
  66. Ezt a pompás faliszőnyeget bolgár parasztasszonyok készítették Sztálin elvtársnak, a bolgár nép nagy barátjának. A szőnyeg aljára az aszálytól annyit sujtott Dél-Dobrudzsa térképét szőtték, ahol a nagy sztálini tervek mintájára az ötéves terv során hatalmas arányú csatornaépítkezés indul meg.
  67. Mint egykor Dimitrovnak, most Vlko Cservenkov elvtársnak számol be végzett munkájáról a bolgár nép. Az üzemek kül-

döttei arról tájékoztatják Cservenkov elvtársat, hogyan teljesítették határidő előtt a terv által rájuk rótt feladatokat.

68. A bolgár nép Dimitrov elvtárs síremléke előtt tüntet a békéért. Százezres tömeg vonul fel a főváros utcáin, hogy hitet tegyen a béke ügye mellett.
69. Életerős, egészséges, a béke megvédéséért minden áldozatra elszánt ifjúság sorakozik fel a szófiai stadionban a sportoló fiatalok ünnepén. Ez az ifjúság képes megvédeni szabad hazáját az imperialista rablók minden támadási kísérletével szemben.
70. Erős, fegyelmezett, jól felszerelt a bolgár néphadsereg. A hős harcosok példaképe a dicsőséges Szovjet Hadsereg, mely hazájukat is felszabadította a fasiszta járom alól. Tudják, hogy fegyvereik győzhetetlenek, mert a bolgár népnek békés építőmunkájában olyan szövetségesei vannak, mint a békétábor sokszázmillió dolgozója, a népi demokratikus országok és a világbéke őre, a hatalmas Szovjetunió.

VÉGE.

